

دوشنبه ۱۶ بهمن ۱۴۰۲ | ۱۶ صفحه | ۱۰ هزار تومان | دوره سوم | سال دوم | شماره ۴۴۱
www.hammihaonline.ir

نور چشمان روح الله
بازخوانی کارنامه مبارزاتی و ایستادگی‌های
حسن لاهوتی اشکوری

آنا تومی سقوط بورس
گفت‌وگو با کارشناسان درباره روند فرسایشی
۱۰ ماهه بازار سرمایه در سال ۱۴۰۲

پنج سناریو برای آینده روسیه
تحلیلی از اندیشکده آتلانتیک و یادداشتی از جورج فریدمن
درباره چشم‌انداز سیاست‌های ولادیمیر پوتین

خاندان دیپلمات

بازخوانی کارنامه انصاری‌ها از دستگاه سیاست خارجی قاجار به تایان پهلوی

حسن رسولی معاون پیشین وزیر کشور

انتشار داده‌ها و نتایج نظرسنجی‌های انتخاباتی به صورت عمومی برای ارتقای فرهنگ سیاسی و افزایش ضریب مشارکت در انتخابات نه تنها منع قانونی ندارد بلکه بر اساس قانون مصوب مجلس در مورد حق دسترسی احاد ملت به اطلاعاتی از این دست، انتشار چنین داده‌هایی جزو وظیفه کسانی مثل وزیر کشور و رئیس ستاد انتخابات کشور است. خودداری از انتشار نتایج نظرسنجی‌ها ناشی از هراس مجموعه دست‌اندرکاران انتخابات از اعلام آن است.

بررسی اظهارات معاون وزیر کشور درباره صعود نرخ مشارکت انتخاباتی در دوماه گذشته

کدام نظر سنجی؟

عباس عبدی پژوهشگر افکار عمومی

دلیل اصلی منع انتشار نظرسنجی‌ها این است که مقامات نتایج آنها را مطلوب خود نمی‌دانند لذا دوست ندارند که منتشر شود و مورد توجه قرار بگیرد. به این مسئله نیز توجه نمی‌کنند که این نظرسنجی نیست که واقعیت را نشان می‌دهد، بلکه این واقعیت است که در نظرسنجی‌ها بازتاب پیدا می‌کند. بنابراین، چه بخواهند و چه نخواهند، واقعیت همین است. تنها تفاوتی که وجود دارد، این است که واقعیت جامعه گفته نمی‌شود و هیچ اتفاق دیگری نمی‌افتد.

یادداشت سردبیر

اکسیر وارونه قدرت

محمد جواد روح

در روزهایی که بنا بر مناسبت ایام دهه فجر، هر روز گروهی از مسئولان و مقامات نهادهای مختلف حکومتی به آرامگاه بنیانگذار جمهوری اسلامی می‌روند و تجدید میثاق می‌کنند؛ گفتارهای سیدحسن خمینی در مقام میزبان، طبعاً رنگ و بوی تکرار می‌گیرد و در بسیاری از این مراسم، نقل قول و سخن مفصلی از وی منتشر نمی‌شود و گویی، فراتر از حد رعایت ادب سخنی نمی‌گوید. اما در میان این برنامه‌های متعدد، برخورد سیدحسن خمینی در مراسم حضور مدیران ارشد سازمان صداوسیما، متفاوت بوده است. او در این مراسم که دیروز برگزار شد، فرصت را مناسب دید تا از منظر متفاوت و البته کنایه‌آمیز و آمیخته به هشدار، با مدیران صداوسیما سخن بگوید و تلویحاً از آنان بخواهد از تجربه همتایان خود در دوران پهلوی درس بیاموزند و بیش از این، تحت عنوان «رسانه ملی» از احاد ملت و افکار عمومی فاصله نگیرند. سخنان سیدحسن خمینی از آن جهت اهمیت دارد که همین چند روز پیش، خبر رسید دولت و مجلس بودجه سازمان صداوسیما را برای سال آینده چنان بالا برده‌اند که به سه برابر سال قبل می‌رسد. آن هم درست در شرایطی که فشارهای اقتصادی و تورم، بخش زیادی از جامعه را متأثر ساخته است و در گذران و قوت بومیه خود مانده‌اند.

رژیم شاه رسانه را نمی‌شناخت و سقوط کرد

سیدحسن خمینی در دیدار مدیران ارشد صداوسیما تجربه صداوسیما پهلوی را بازخوانی کرد

گفتار سیاستمدار ۲

سرمقاله

مهاجرت نماد وضعیت عمومی

مهاجرت متخصصان و کارشناسان از ایران، ابعاد بزرگتری پیدا کرده است. این مهاجرت بیش از اینکه تابع جاذبه‌ها و دلربایی‌های مقصد باشد، متأسفانه بیشتر متأثر از دافعه‌ها و نارسایی‌های مبدأ است. در حال حاضر این وضعیت عمومی موجب شده که گرایش به مهاجرت فراتر از نیروی متخصص و تحصیلکرده شود. میل به مهاجرت و اقدام به آن به سطوح حرفه‌ای مهندسی و مدیریت نیز رسیده است و به تعبیر رئیس کمیسیون انرژی مجلس؛ اگر قبلاً در وزارت نفت خطر جاسوسی و درز اطلاعات مطرح بود؛ امروز مهاجرت نیروی متخصص از صنعت نفت تبدیل به مسئله اصلی شده است. همچنین بسیاری از افراد حرفه‌ای در سطوح میانی چون امور ساختمانی و ناسیساتی و حتی خدماتی نیز عزم خود را برای مهاجرت جزم کرده‌اند. دانشجویان نخبه به طرز رو به افزایشی درخواست‌های پذیرش را ارسال می‌کنند، و در بسیاری از موارد پذیرش می‌شوند.

هشدار ۳ وزیر سابق

درباره مهاجرت نخبگان

زهرا جعفرزاده
گزارشگر گروه جامعه

وزرای دولت روحانی هشدار دادند فرار نخبگان، کمرنگ‌شدن اعتماد عمومی و افول سرمایه اجتماعی و ترویج گفتمان خطرناک «هر که می‌خواهد برود» نگرانی آنهاست. آنها از امید زدست‌رفته، از هراس امنیتی که در مراکز علمی وجود دارد و ترسی که ایرانیان خارج از کشور برای بازگشت به کشور دارند، سخن گفته و سوالات فراوانی مطرح کردند؛ اینکه چرا در چنین وضعیتی قرار گرفته‌ایم؟ چرا نخبگان می‌روند و چرا دوباره به کشور بر نمی‌گردند و حتی اگر تحریم‌ها پایان یابد آیا سرمایه انسانی برای توسعه کشور وجود دارد؟ آمارهایی هم مطرح کردند، مثل از دست رفتن ۵ میلیون دلار در پی خروج یک نخبه از کشور یا زبان مالی ۳۸ میلیارد دلاری برای خروج نخبگان و تحصیل مدال آوران ایرانی در آمریکا. نگاه تجدیدمخوره مهاجرت، تقدیرات پاتل بین الملل و آمار مهاجرتی که از پژوهشگران و نخبه‌پنپان می‌ماند، انتقادات آنهاست.

علی اکبر صالحی
وزیر سابق امور خارجه دولت دهم

ما کشوری مهاجر فرست و مهاجر پذیر هستیم. در این میان بحث تابعیت هم وجود دارد. حالا در این وضعیت مهاجر به چه کسی گفته می‌شود؟ آیا دانشجویی که برای ادامه تحصیل از کشور خارج می‌شود، مهاجر است؟ کسی که برای بیش از یک سال در خارج بماند، مهاجر است؟ آیا ایرانی‌ای که به‌عنوان نسل دوم در خارج به دنیا آمده، مهاجر است؟

سیدرضا صالحی امیری
وزیر پیشین فرهنگ و ارشاد اسلامی

در پیمایشی که در سال ۱۴۰۱ انجام شده، ۶۰ درصد کسانی که شرکت کرده بودند، جز پزشکان و پرستاران، تمایل زیاد و خیلی زیادی به مهاجرت داشته‌اند. اما باید دید چه کرده‌اند که ۶۰ درصد ترجیح می‌دهند در ایران زیست نکنند. همین بررسی‌ها نشان داد که تمایل زیاد و خیلی زیاد به مهاجرت در میان مدیران میانی، کارشناسان ارشد و مدیران بیش از ۷۰ درصد بود.

محمدجواد ظریف
وزیر سابق امور خارجه

امید به آینده ارتباط بسیار مستقیمی با مهاجرت دارد. مادر سال‌های ۹۴ و ۹۵ با مهاجرت معکوس نخبگان مواجه بودیم. چرا این اتفاق افتاد؟ چون امید در حال شکل‌گیری بود. همان امید بود که میزان تورم را پایین آورد و رشد را بالا برد. امید ایجاد شده بود اما متأسفانه ما خودمان امید را نابود کردیم؛ چون امید مثل عزت، تا حد زیادی بر ساخته است.